

Serinhisar Kocapınar Ortaokulu/DENİZLİ-6. Sınıf

6.2.1 Kazanım Soruları

SOSYAL BİLGİLER 2. Ünite: Tarihe Yolculuk

1. İslam Öncesi İlk Türk Devletleri-Kültür ve Uygarlık II

1. Türkler atı ilk evcilleştiren milletlerden birisidir. Bu sayede çok geniş alanlara göç etme imkânı bulmuşlardır. Bunun yanında dokumacılık, madencilik ve tarımla da uğraşmışlardır. Tahılı öğütürerek un ve ekmek yapan Türkler, maden, toprak ve iplikten de eşyalar yapmışlardır. Örnek olarak savaş aletleri, at koşumları, süs eşyaları, kilimler, kemerler, tabaklar, heykeller ve zırhları verebiliriz.

Bu metinde Türklerin;

- I. Ekonomik
- II. Sanat
- III. Askeri
- IV. Sosyal

alanlarından hangileriyle ilgili çalışmalar yaptığına değinilmiştir?

- A) I, II ve III
- B) I, III ve IV
- C) II, III ve IV
- D) I, II, III ve IV

2. Çinliler kendi kaynaklarında; Hunların ve Kök Türklerin kullandıkları keçe çadırı arabalarını, "Çadırlarını keçeden yaparlar, konargöçer bir hayat yaşarlar. Yazın serin, kışın sıcak yerlere çekilirler." Cümleleriyle ifade etmişlerdir.

Çin kaynaklarına göre Hunlar ve Kök Türklerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Gök Tengri dinine inanmışlardır.
- B) Yerleşik hayata geçmişlerdir.
- C) Yaylak ve kışlak hayatı sürmektedirler.
- D) Güçlü devletler kurmuşlardır.

3. Ünlü Arap gezgin İbn-i Fadlan Seyahatnamesi'nde balballar için şöyle yazar:

"Bir Türk öldüğünde o kişi cesursa ve birini öldürdüyse öldürdüğü her kişi için bir insan tasviri oyulup, mezarı üstüne yerleştirilir. Bunlar ona cennette hizmet edecek kişilerdir."

Buna göre balbalların varlığı, Türklerde aşağıdaki kavram ve inanışlardan hangisinin olduğunu kanıtlamaz?

- A) İslamiyet
- B) Sanat
- C) Bahadırılık
- D) Ahiret inancı

4.

Hun hükümdarı ile evlenen Çinli prensesin yazdığı şiir aşağıda verilmiştir:

Yurdumdan ayrıldım kara bağlarım
Şimdi de Hunların çadırı yerim
Ocağım kül oldu ona ağlarım,
Dünyaya gelmemiş olmak isterim

Yünden ip yapar, keçe giyerler
Gözüme beter gelir, gönlüme kötü,
Koyunun etini yerler,
İçemem bakırla sunulan sütü

Davulu her gece durmaz döverler,
Dönerler ta güneş doğana kadar.
Fırtına bozkırda gök gibi gürler,
Yollar toz duman boğana kadar.

**Safa ÖCAL, "Türk Dünyası Araştırmaları", s.163
(Düzenlenmiştir.)**

Hunların yaşantılarını dile getiren bu şiirden Hunlarla ilgili aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi edinilemez?

- A) Yaşadığı coğrafyanın bitki örtüsü
- B) Dokumaları ve kıyafetleri
- C) Barınakları ve yiyecekleri
- D) Askeri ordu sistemleri

5. Bozkırda konargöçer hayat tarzını benimseyen Türkler; ekip biçme zamanını, yazlık ve kışlık göç tarihlerini belirlemek için gökle ilgili olaylara bakarak takvimler yapmışlardır. Bu sayede zamanı sistemli hâlde kullanmaya başlamışlardır. Bir müddet sonra "On İki Hayvanlı Türk Takvimi"ni oluşturmuşlardır.

Bu metinde Türklerin aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle ilgili çalışmalar yaptığı vurgulanmaktadır?

- A) Tarih
- B) Astronomi
- C) Hukuk
- D) Edebiyat

Mehmet ÖZKÜZ

6.

Orhun Yazıtları'nda şöyle bir metin geçer:

"Kırgız Kağanını öldürdüm, balbalını yaptırdım. Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye, babam İlteriş Kağanı annem İl Bilge Hatunu yükselten Tanrı, il veren Tanrı, beni kağan olarak yükseltti."

Muharrem ERGİN, "Orhun Abideleri", s.49 (Düzenlenmiştir.)

Orhun Yazıtları'nda geçen bu metinler Türklerde aşağıdaki anlayışlardan hangisinin varlığını kanıtlamaktadır?

- A) Kut
C) Töre
B) Kurultay
D) İkili teşkilat

7.

I. Türkler arasında "Gök Tanrı inancı" yaygındı. **II.** Orta Asya'da Türkler ölümden sonra hayatın devam ettiğine inanır, bundan dolayı ölen kişi kıymetli eşyalarıyla beraber "kurgan" adı verilen mezarlara gömülürdü. **III.** Ölen kişinin arkasından "töre" adı verilen cenaze töreni yapılırdı. **IV.** Mezarların etrafına ölen kişinin öldürdüğü düşman sayısı kadar "balbal" dikilirdi.

İlk Türk devletlerinin dini anlayış ve uygulamalarıyla ilgili verilen numaralandırılmış cümlelerden hangisi yanlıştır?

- A) IV
B) III
C) II
D) I

8. Hükümdarlar, ülkeyi ..... denilen yazısız hukuk kurallarına göre yönetirlerdi. Devlet yapısında hukukun üstünlüğü hâkimdi. Bu hukuk kuralları ilk kez ..... Dönemi'nde yazılı hâle getirildi.

Anlam bütünlüğünü sağlamak için metindeki boşluklara yazılması gereken kavram ve devlet hangisinde doğru bir sırayla verilmiştir?

- A) töre-Uygurlar
B) kurgan-Asya Hunları
C) kurgan-Uygurlar
D) töre-Köktürkler

9. Türkistan'da (Orta Asya) konargöçer yaşayan Türkler, özellikle ekonomik şartların zorlaşmasından dolayı, başka yerlere göç etmeye başlamışlardır. Yıllar içerisinde de iklim şartları, dış baskılar, nüfus artışı, bağımsız yaşama arzusu vb. nedenlerden dolayı göçler devam etmiştir. Türkler göçler sayesinde Türkistan dışında çeşitli devletler kurmuşlardır. Gittikleri yerlere kültürlerini taşımışlar ve başka kültürlerle etkileşim içine girmişlerdir. Avrupa'ya uzanan Türk göçleri sayesinde Kavimler Göçü (375) başlamış ve bugünkü Avrupa devletlerinin temelleri atılmıştır.

Metindeki bilgilerden hareketle Türklerle ilgili;

- I. Kavimler göçü kaçınıcı yüzyılda yaşanmıştır?
II. Türklerin, Türkistan'dan göç etme sebepleri nelerdir?
III. Türkler, Türkistan dışında hangi devletleri kurmuşlardır?

sorularından hangilerinin cevaplarına ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
C) I ve II.
B) Yalnız III
D) I, II ve III.

10. İslam öncesi Türk devlerinde önemli bir yeri olan Kurultay ile ilgili verilen bilgilerden;

I. Önemli meseleler Kurultay'da (kengeş, toy) görüşülür, son sözü hakan söylerdi. **II.** Kurultay bir karar alma meclisiydi. **III.** Hatun, Hakan'ın eşi olup devlet yönetiminde söz sahibiydi. **IV.** Kurultayda Hakan'ın yanında oturur, Hakan olmadığı zaman kurultaya başkanlık ederdi.

Hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

1. İslam Öncesi İlk Türk Devletleri-Kültür ve Uygarlık II Cevap Anahtarı

6.2.1 Kazanım Soruları

1.D 2.C 3.A 4.D 5.B 6.A 7.B 8.A 9.C 10.B